

El llenguatge

La mica i el tant

No és cap fet nou, l'existència de persones circumspectes i moderades, enemigues de dramatitzar, de fer comentaris hiperbòlics, més aviat inclinats a minimitzar la importància de les coses, a presentar-les amb modèstia, a jutjar-les amb mesura i ponderació. Són les persones que quan han tingut gana sempre han dit que tenien una mica de gana o, anàlogament, que feia una mica de fred, que estaven una mica cansats o que la sopa era una mica salada. Avui, però, contra el que algú podria suposar, aquesta casta de persones s'ha crescut considerablement i en podeu trobar que no fan cap afirmació, que no emeten cap judici i que no expliquen cap acció, que no modifiquin amb l'expressió quantitativa una mica: es telefonen una mica, es reuneixen una mica, prenen cafè una mica i tant en tant se'n van una mica a Sitges o a Cadaqués... Avui, segurament deuran anar a votar una mica i potser alguns se n'abstindran també una mica.

Què hi podem fer, doncs, si aquesta onada de mesura i de circumspecció s'ha apoderat de tanta gent! Potser fer les coses del tot, encara que siguin tan banals com telefonar, prendre cafè o anar a Sitges, compromet o es considera de mal to. Fóra, per tant, segurament inútil, de recordar que certs estats o accions, com estar cansat o fer fred, són susceptibles d'ésser modificats quantitativament —una mica, bastant, molt...— però que n'hi ha d'altres que tenen un caràcter més absolut i que rebutgen aquesta modificació.

Com a contrapartida, alguns publicistes, en casos en què escauria plenament aquesta expressió quantitativa, en prescindeixen i recorren a un tant; diuen que tal o tal obra és «un tant interessant» o «un tant anacrònica». Però un tant no sembla haver conegut mai aquest ús en la nostra llengua i resulta lícit; per tant, demanar-se per què justament aquí no volen fer ús de una mica o de les expressions equivalents, com un poc o un xic i, encara, en casos més específics, un pèl, un pessic, un punt, una punta, un gra, un borrall...

Albert Jané